Єрмаков Ю. В. ©

здобувач

Науковий керівник – д.ю.н., проф. *Легеза Є. О.*

(Університет митної справи
та фінансів, м. Дніпро)

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР У СФЕРІ МІГРАЦІЇ

Висвітлено правове регулювання адміністративних процедур у сфері міграції. Встановлено, що правове регулювання надання адміністративних послуг у сфері міграції базується в залежності предмету дії нормативно-правових актів у сфері: 1) громадянства, що включає питання набуття громадянства України; види послуг для громадян України щодо виїзду за кордон тощо; 2) імміграції - прибуття в Україну чи залишення в Україні у встановленому законом порядку іноземців та осіб без громадянства на постійне проживання.

Ключові слова: адміністративна процедура, закон, нормативно-правові акти, постанова, правове регулювання, рішення.

Постановка проблеми. Поліпшення умов реалізації права на свободу пересування, підкріплене Рішенням Європарламенту про безвізовий режим з Україною, детермінувало загальне підвищення рівня та зміни в напрямках та характері трудової міграції; водночас негативний вплив анексії Криму та озброєного конфлікту у східних регіонах відбився на міграційних процесах у вигляді масових вимушених переміщень як у межах держави, так і за її межі.

Під час здійснення адміністративних процедур у сфері міграції на сьогодні в Україні існують проблем, які потребують нагального вирішення: відсутність єдиного нормативного акта з питань регулювання адміністративних процедур; непрофесійність державних службовців у тлумаченні нормативно-правових актів; неможливість застосування реальних важелів впливу, у тому числі притягнення до відповідальності службовців, які здійснюють адміністративні процедури; низький контроль громадськості щодо адміністративних процедур тощо.

У зв'язку з цим у науковій літературі поступово звертається увага на таку нову функцію органів публічної адміністрації, як процедури у сфері міграції, оскільки ця функція становить найважливішу складову управлінської діяльності, походить від загального змісту державного управління, становить змістову характеристику діяльності тощо.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Авторами науково-теоретичних розвідок у галузі надання адміністративних послуг, як уже згадувалось у попередніх підрозділах дослідження, є В. Авер'янов, К. Афанасьєв, В. Гаращук, Т. Коломєєць, І. Коліушко, Є. Куріний, В. Тимошук, Х. Ярмач та ін. Стосовно проблематики адміністративно-правового механізму регулювання міграції у вітчизняній науці також напрацьовано вагомий теоретичний здобуток. Приміром, Н. П. Тиндик у своєму дослідженні визначає такі основні складові зазначеного механізму: правовідносини у сфері міграції як різновид суспільних відносин, що регламентуються правовими нормами і забезпечують взаємодію сторін цих правовідносин; норми права, що визначають права та обов'язки суб'єктів міграційних правовідносин; нормативно-правові акти, які регламентують різні сторони міграційних процесів і формують комплексне та універсальне міграційне законодавство; державні органи, що покликані регулювати міграційні потоки, створюючи належні умови для реалізації міграційного права; адміністративна відповідальність як складова адміністративного примусу, що застосовується до суб'єктів міграційних процесів за умови порушення ними чинного законодавства Украї-

ни та покладає на них нові додаткові обов'язки [20, с. 31].

Однак питання правової основи здійснення адміністративних процедур у сфері міграції в науковій літературі не висвітлено.

Метою статті є розкриття правової основи здійснення адміністративних процедур.

Виклад основного матеріалу. Так, етимологія слова «процедура» простежується від латинського «procedo», що означає «проходжу, просуваюсь» [19, с. 470; 21, с. 234].

Правове регулювання адміністративних процедур у сфері міграції базується в залежності предмету дії нормативно-правових актів у сфері:

1) громадянства, що включає питання набуття громадянства України; види послуг для громадян України щодо виїзду за кордон тощо;

2) імміграції – прибуття в Україну чи залишення в Україні у встановленому законом порядку іноземців та осіб без громадянства на постійне проживання.

До першої групи правової основи адміністративних процедур у сфері міграції підзаконні акти необхідно віднести за ієрархією за такими видами як:

1) закони України прийнятті Верховною радою України. Наприклад, Закон України від 18.01.2001 № 2235 «Про громадянство України» [3]; Закон України від 21.01.1994 № 3857I «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» [15]; Закон України від 20.11.2012 № 5492 «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» [5] тощо;

2) укази й розпорядження Президента України (наприклад, Указ Президента України від 25.08.2015 № 501/2015 «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини» [8]; Указ Президента України від 27.03.2001 № 215/2001 «Питання організації виконання Закону України «Про громадянство України» [1]; Указ Президента України №327/2015 «Про прийняття до громадянства України Лорткіпанідзе Г. як особи, прийняття якої до громадянства України становить державний інтерес для України» [17] тощо;

3) постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України (наприклад, постанова Верховної Ради України від 26.06.1992 № 2503-XII «Про затвердження положень про паспорт громадянина України» [9]; Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 № 793 «Про Державне мито» [4]; Постанова Кабінету Міністрів України від 07.05.2014 № 152 «Про затвердження зразка бланка, технічного опису та Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, знищення паспорта громадянина України для виїзду за кордон, його тимчасового затримання та вилучення» [6] тощо;

4) накази, інструкції, положення тощо центральних і місцевих органів виконавчої влади (наприклад, для отримання адміністративної послуги набуття громадянства України керуються нормативно-правовими актами в тому числі Наказом Міністерства внутрішніх справ від 16.08.2012 № 715 [7]; адміністративна послуга видача тимчасового посвідчення громадянина України керується Наказом Міністерства внутрішніх справ та Міністерства закордонних справ від 25.12.2003 № 1598/260 «Про затвердження форм заяви-анкети для оформлення тимчасового посвідчення громадянина України та журналу їх обліку» [12] тощо);

5) рішення й постанови органів місцевого самоврядування (наприклад, Рішення Дніпропетровської міської ради від 18.02.2004р. №18/15 «Про обсяг і межі повноважень районних у місті рад та їх виконавчих органів» [14]);

6) організаційно-розпорядчі акти суб'єкта адміністративних процедур у сфері міграції у вигляді наказів, інструкцій положень тощо (визначення кількості годин прийому, максимального часу очікування в черзі та інших параметрів оцінювання якості тощо).

В Законі України «Про громадянство України» від 18.01.2001 № 2235-III, що стосується адміністративних процедур у сфері міграції необхідно вказати розділи, а саме: II розділ набуття громадянства України (статті 6 - 16), в якому містяться підстави набуття громадянства України, а саме: за народженням; за походженням; також охарактеризовано прийняття осудних осіб до громадянства України; розкрито набуття дітьми громадянства України внаслідок усиновлення; встановлення над дитиною опіки чи піклування тощо [3].

У третьому розділі зазначеного закону припинення громадянства України та

скасування рішень про набуття громадянства України (статті 17 - 21), розкрито підстави припинення громадянства України у зв'язку з: виходом з громадянства України певної фізичної осудної особи; втрати громадянства України за підставами, передбаченими міжнародними договорами України, які були ратифіковані у встановленому порядку тощо[3].

У Законі України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» від 21.01.1994 № 3857-ХІІ визначено документи громадянина України, які дають право на виїзд та в'їзд в Україну [15]. Так, перелік документів, що дають право на виїзд і в'їзд громадянам України є: паспорт громадянина України для виїзду за кордон; проїзний документ дитини; дипломатичний паспорт; службовий паспорт; посвідчення особи моряка [15].

Також у статті 4 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» визначено порядок оформлення документів для виїзду громадян України за кордон [15]. Так оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон здійснюється:

—громадянам України, які постійно проживають в Україні і досягли 18-річного віку, - за особистим клопотанням про отримання паспорта або через своїх законних представників до уповноваженого суб'єкта виконавчої влади, який здійснює реалізацію державної політики у сфері громадянства фізичних осіб [15].

—громадянам України, які постійно або тимчасово проживають за кордоном і досягли 16-річного віку, - за їх особистим клопотанням про отримання паспорта або через їх законних представників до закордонних дипломатичних установ України [15].

У виняткових випадках (за наявності вимог держави, до якої здійснюється виїзд, чи вимог міжнародної організації, для участі в заходах якої здійснюється виїзд, а також у разі виїзду на постійне проживання за кордон усиновленої іноземцями дитини - громадянина України) паспорт може бути оформлено до досягнення громадянином 18-річного віку[15].

Так, в Указі Президента України «Питання організації виконання Закону України «Про громадянство України» від 27.03.2001 № 215/2001 [3] створюється комісія при Президентові України з питань громадянства (далі - Комісія) є допоміжним органом при Президентові України, утвореним відповідно до Закону України «Про громадянство України» [3]. Зазначена комісія у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України «Про громадянство України», іншими законами, міжнародними договорами України з питань громадянства, нормативно-правовими актами Президента України та Кабінету Міністрів України тощо [3].

Так, у наказі Міністерства внутрішніх справ від 16.08.2012 № 715 надається зразок заяви про встановлення належності фізичної особи до громадянства України в якій вказуються наступні атрибути: 1) прізвище, по батькові; 2) дата народження; 3) місце народження; 4) підстави для встановлення належності фізичної осудної особи до громадянства України: постійне проживання на території України; прізвище, ім'я, по батькові батьків (одного з них) особи або іншого її законного представника, з яким особа в неповнолітньому віці постійно проживала на території України; перебування в неповнолітньому віці на вихованні у державному дитячому закладі України; проходження строкової військової служби на території України; місце проживання та номер телефону; документи, які додаються до заяви [7]. Далі йдуть службові відмітки: особа, яка подала заяву про встановлення належності до громадянства України, має: а) паспорт громадянина номер та серія, ким виданий; б) посвідку на проживання для осіб без громадянства серія та номер, ким виданий [7]. Також зазначається посадовою особою, що заяву було прийнято, правильність її заповнення та всі необхідні документи, додані до заяви, перевірено; дата підпис [7]. Після чого регулятивна частина, що прийняте рішення: установити належність до громадянства України відповідно до якого пункту та частини першої статті 3 Закону України «Про громадянство України» надається громадянство [7].

Другу групу (питання імміграції) правової основи адміністративних процедур у сфері міграції також необхідно підзаконні акти класифікувати за ієрархією за такими видами як:

1) закони України прийнятті Верховною Радою України. Наприклад, отримання посвідки для тимчасового проживання регулюється законом України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011 № 3773-VI [16] тощо;

2) укази й розпорядження Президента України (наприклад, Указ Президента

України №120/2016 від 29 березня 2016 року «Про внесення змін до Указу Президента України від 27 березня 2001 року № 215» [2] тощо;

3) постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України (наприклад, постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2012 р. № 251 [10];

4) накази, інструкції, положення тощо центральних і місцевих органів виконавчої влади (наприклад, для здійснення адміністративних процедур у вигляді отримання посвідки для тимчасового проживання регулюється Україною керуються нормативно-правовими актами в тому числі Наказом Міністерства внутрішніх справ від 15.07.2013 № 681 щодо тимчасового порядку розгляду заяв для оформлення посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання» [11]; оформлення і видача запрошень іноземцям та особам без громадянства на отримання візових документів для в'їзду в Україну за клопотаннями юридичних осіб регламентується Наказом Міністерства внутрішніх справ від 15.11.2013 № 1104 щодо порядку оформлення запрошень іноземцям та особам без громадянства на отримання візи для в'їзду в Україну [18] тощо.

В Законі України від 22.09.2011 № 3773 «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» зазначено підстави для перебування іноземців та осіб без громадянства на території України, детально здійснюється опис отримання посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання (стаття 5); в розділі 2 «В'їзд в Україну і виїзд з України» розкривається в'їзд в Україну іноземців та осіб без громадянства та строки їх перебування в Україні; в статті 16 Реєстрація іноземців та осіб без громадянства, які в'їжджають в Україну або перебувають на території України тощо [16].

У наказі Міністерства внутрішніх справ від 15.07.2013 № 681 [11] щодо тимчасового порядку розгляду заяв для оформлення посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання охарактеризовано особливості розгляду заяв для оформлення відповідної посвідки на постійне проживання території України [11].

Хотілося б зазначити, що право на отримання посвідки на постійне проживання як виду адміністративних процедур у сфері міграції мають відповідні суб'єкти звернення: іноземці, в тому числі особи без громадянства, які відповідно до Закону України «Про імміграцію» [13] іммігрували на постійне проживання на території України тощо; іноземці, зокрема і особи без громадянства, які до прийняття рішення про припинення громадянства України постійно проживали на території нашої держави та після прийняття рішення про припинення громадянства України залишалися постійно проживати на її території [13].

Висновки. Отже, правове регулювання надання адміністративних послуг у сфері міграції базується в залежності предмету дії нормативно-правових актів у сфері: 1) громадянства, що включає питання набуття громадянства України; види послуг для громадян України щодо виїзду за кордон тощо; 2) імміграції - прибуття в Україну чи залишення в Україні у встановленому законом порядку іноземців та осіб без громадянства на постійне проживання.

Список використаних джерел

1. Питання організації виконання Закону України «Про громадянство України»: Указ Президента України від 27.03.2001 № 215/2001. *Офіційний вісник України*. 2001. № 13. Ст. 533.
2. Про внесення змін до Указу Президента України від 27 березня 2001 року № 215: Указ Президента України №120/2016 від 29 березня 2016 року. URL : <http://www.president.gov.ua/documents/1202016-19870/>
3. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. *Офіційний вісник України* 2001 р., № 9, ст. 342.
4. Про державне мито: Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 №7-93. *Відомості Верховної Ради України*, 1993, N 13, ст.113
5. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 51. Ст. 716.
6. Про затвердження зразка бланка, технічного опису та Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, знищення паспорта громадянина України для виїзду за кордон, його тимчасового затримання та вилучення: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.05.2014 № 152. *Офіційний вісник України*. 2014. № 45. Ст. 1188.
7. Про затвердження зразків документів, які подаються для встановлення належності до громадянства України, прийняття до громадянства України, оформлення набуття громадянства України, припинення громадянства України, скасування рішень про оформлення набуття громадянства України, та журналів обліку: Наказ МВС від 16.08.2012 № 715. *Офіційний вісник України*.

2012. № 72. Ст. 2907.

8. Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини : Указ Президента України від 25.08.2015 № 501/2015. *Офіційний вісник Президента України*. 2015 р. № 20. Ст. 1203.

9. Про затвердження положень про паспорт громадянина України : постанова Верховної Ради України від 26.06.1992 № 2503-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 37. Ст. 545.

10. Про затвердження Порядку оформлення, виготовлення і видачі посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання і технічного опису їх бланків та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2002 р. № 1983 : постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2012 р. № 251. *Офіційний вісник України*. 2012. № 24. Ст. 912.

11. Про затвердження Тимчасового порядку розгляду заяв для оформлення посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання : наказ Міністерства внутрішніх справ від 15.07.2013 № 681. *Офіційний вісник України*. 2013. № 64. Ст. 2339.

12. Про затвердження форм заяви-анкети для оформлення тимчасового посвідчення громадянина України та журналу їх обліку : наказ Міністерства внутрішніх справ та Міністерства закордонних справ від 25.12.2003 № 1598/260. *Офіційний вісник України*. 2004. № 4. Ст. 186.

13. Про імміграцію : Закон України від 07.06.2001 № 2491-III. *Офіційний вісник України*. 2001 р. № 27. Ст. 1198.

14. Про обсяг і межі повноважень районних у місті рад та їх виконавчих органів : рішення Дніпропетровської міської ради від 18.02.2004р. №18/15. URL : <http://www.jrr.dp.ua/rauyrada/rauyonna-rada/povnovajennya>.

15. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України : Закон України від 21.01.1994 № 3857-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994 р. № 18. Ст. 101.

16. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 19-20. Ст. 179.

17. Про прийняття до громадянства України Лорткіпанідзе Г. як особи, прийняття якої до громадянства України становить державний інтерес для України : Указ Президента України від 11 червня 2015 року №327/2015. URL : <http://www.president.gov.ua/documents/3272015-19124>.

18. Про затвердження Порядку оформлення запитань іноземцям та особам без громадянства на отримання візи для в'їзду в Україну : наказ Міністерства внутрішніх справ від 15.11.2013 № 1104. *Офіційний вісник України*. 2013. № 99. Ст. 3649.

19. Словник іншомовних слів / [уклад. Морозов С.М., Шкарапута Л.М.]. К.: Наукова думка, 2000. 680 с.

20. Тиндик Н.П. Адміністративно-правовий механізм регулювання міграції в Україні : автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Національний університет державної податкової служби України. Ірпінь., 2009. 49 с.

21. Юридичні терміни: тлумачний словник / за ред. В.Г. Гончаренка. Київ: Либідь, 2003. 320 с.

Надійшла до редакції 12.02.2020

References

1. Pytannya orhanizatsiyi vykonannya Zakonu Ukrayiny «Pro hromadyanstvo Ukrayiny» [Issues of organization of implementation of the Law of Ukraine "On Citizenship of Ukraine"]: Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 27.03.2001 № 215/2001. Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny. 2001. № 13. St. 533. [in Ukr.]

2. Pro vnesennya zmin do Ukazu Prezydenta Ukrayiny vid 27 bereznia 2001 roku № 215 [On Amendments to the Presidential Decree of March 27, 2001 No. 215]: Ukaz Prezydenta Ukrayiny №120/2016 vid 29 bereznia 2016 roku. URL : <http://www.president.gov.ua/documents/1202016-19870/> [in Ukr.]

3. Pro hromadyanstvo Ukrayiny [On the Citizenship of Ukraine]: Zakon Ukrayiny vid 18.01.2001 № 2235-III. Ofi-tsiynyy visnyk Ukrayiny 2001 r., № 9, st. 342. [in Ukr.]

4. Pro derzhavne myto [On the State Duty]: Dekret Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 21.01.1993 №7-93. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny, 1993, N 13, st.113 [in Ukr.]

5. Pro Yedynny derzhavnyy demohrafichnyy reyestr ta dokumenty, shcho pidtverdzhuyut' hromadyanstvo Ukrayiny, posvidchuyut' osobu chy yiyi spetsial'nyy status [On the Unified State Demographic Register and documents confirming the citizenship of Ukraine, certifying the person or his special status]: Zakon Ukrayiny vid 20.11.2012 № 5492-VI. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. 2013. № 51. St. 716. [in Ukr.]

6. Pro zatverdzhennya zrazka blanka, tekhnichnoho opysu ta Poryadku oformlennya, vydachi, obminu, peresylannya, vyluchennya, povernennya derzhavi, znyshchennya pasporta hromadyanyna Ukrayiny dlya vyyizdu za kordon, yoho tymchasovoho zatrymannya ta vyluchennya [On approving the model specimen, the technical description and the Procedure of registration, issuance, exchange, transfer, withdrawal, return to the state, destruction of the passport of the citizen of Ukraine for traveling abroad, his temporary detention and seizure]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 07.05.2014 № 152. Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny. 2014. № 45. St. 1188. [in Ukr.]

7. Pro zatverdzhennya zrazkiv dokumentiv, yaki podayut'sya dlya vstanovlennya nalezhnosti do hromadyanstva Ukrayiny, pryynyattya do hromadyanstva Ukrayiny, oformlennya nabuttya

hromadyanstva Ukrainy, prypynennya hromadyanstva Ukrainy, skasuvannya rishen' pro oformlennya nabuttya hromadyanstva Ukrainy, ta zhurnaliv obliku [On approval of samples of documents submitted for establishing citizenship of Ukraine, acceptance into Ukrainian citizenship, registration of acquisition of citizenship of Ukraine, termination of citizenship of Ukraine, cancellation of decisions on registration of acquisition of citizenship of Ukraine, and accounting logs]: Nakaz MVS vid 16.08.2012 № 715. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2012. № 72. St. 2907. [in Ukr.]

8. Pro zatverdzhennya Natsional'noyi stratehiyi u sferi prav lyudyny [On Approval of the National Strategy on Human Rights]: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.08.2015 № 501/2015. Ofitsiynyy visnyk Prezydenta Ukrainy. 2015 r. № 20. St. 1203. [in Ukr.]

9. Pro zatverdzhennya polozhen' pro pasport hromadyanyna Ukrainy [On approving the provisions on the passport of a citizen of Ukraine]: postanova Verkhovnoyi Rady Ukrainy vid 26.06.1992 № 2503-KHII. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. 1992. № 37. St. 545. [in Ukr.]

10. Pro zatverdzhennya Poryadku oformlennya, vyhotovlennya i vydachi posvidky na postiyne prozhyvannya ta posvidky na tymchasove prozhyvannya i tekhnichnoho opysu yikh blankiv ta vnesennya zmin do postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 26 hrudnya 2002 r. № 1983 [On Approval of the Procedure for Registration, Production and Issuance of a Permanent Residence Certificate and a Temporary Residence Certificate and Technical Description of their Forms and Amendments to the Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 26, 2002 No. 1983]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 bereznya 2012 r. № 251. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2012. № 24. St. 912. [in Ukr.]

11. Pro zatverdzhennya Tymchasovoho poryadku roz'hlyadu zayav dlya oformlennya posvidky na postiyne prozhyvannya ta posvidky na tymchasove prozhyvannya [On approval of the Temporary order of consideration of applications for registration of a permanent residence permit and a temporary residence permit]: nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav vid 15.07.2013 № 681. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2013. № 64. St. 2339. [in Ukr.]

12. Pro zatverdzhennya form zayavyankety dlya oformlennya tymchasovoho posvidchennya hromadyanyna Ukrainy ta zhurnalu yikh obliku [On approval of forms of application-questionnaire for registration of temporary certificate of citizen of Ukraine and journal of their accounting]: nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav ta Ministerstva zakordonnykh sprav vid 25.12.2003 № 1598/260. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2004. № 4. St. 186. [in Ukr.]

13. Pro immihratsiyu [On Immigration]: Zakon Ukrainy vid 07.06.2001 № 2491-III. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2001 r. № 27. St. 1198.

14. Pro obsyah i mezhi povnovazhen' rayonnykh u misti rad ta yikh vykonavchykh orhaniv [On the scope and limits of powers of district councils in the city and their executive bodies]: rishennya Dnipropetrovs'koyi mis'koyi rady vid 18.02.2004r. №18/15. URL : <http://www.jrr.dp.ua/rayvlada/rayonna-rada/povnovajennya>. [in Ukr.]

15. Pro poryadok vyyizdu z Ukrainy i v'yizdu v Ukrainu hromadyan Ukrainy [On the order of departure of citizens of Ukraine from Ukraine and entry into Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 21.01.1994 № 3857-XII. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. 1994 r. № 18. St. 101. [in Ukr.]

16. Pro pravovyy status inozemtsiv ta osib bez hromadyanstva [On the Legal Status of Foreigners and Stateless Persons]: Zakon Ukrainy vid 22.09.2011 № 3773-VI. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. 2012. № 19-20. St. 179. [in Ukr.]

17. Pro pryynyattya do hromadyanstva Ukrainy Lortkipanidze H. yak osoby, pryyn-yattya yakoyi do hromadyanstva Ukrainy stanovyť derzhavnyy interes dlya Ukrainy [On the admission to the citizenship of Ukraine G. Lortkipanidze as a person whose admission to the citizenship of Ukraine is of national interest for Ukraine]: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 11 chervnya 2015 roku №327/2015. URL : <http://www.president.gov.ua/documents/3272015-19124>. [in Ukr.]

18. Pro zatverdzhennya Poryadku oformlennya zaprosHEN' inozemtsyam ta osobam bez hromadyanstva na otrymannya vizy dlya v'yizdu v Ukrainu [On Approval of the Procedure for Issuing Visas to Foreigners and Stateless Persons for Visas to Enter Ukraine]: nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav vid 15.11.2013 № 1104. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2013. № 99. St. 3649. [in Ukr.]

19. Slovyk inshomovnykh sliv [Dictionary of foreign words] / [uklad. Morozov S.M., Shkaraputa L.M.]. K.: Naukova dumka, 2000. - 680 s. [in Ukr.]

20. Tyndyk, N. P. (2009) Administratyvno-pravovyy mekhanizm rehulyuvannya mihratsiyi v Ukraini [Administrative and legal mechanism of regulation of migration in Ukraine]: avtoref. dys... d-ra yuryd. nauk: 12.00.07 / Natsional'nyy universytet derzhavnoyi podatkovoyi sluzhby Ukrainy. Irpin', 49 s. [in Ukr.]

21. Yurydychni terminy: tlumachnyy slovyk [Legal terms: explanatory dictionary] / za red. V.H. Honcharenka. Kyiv: Lybid', 2003. 320 s. [in Ukr.]

SUMMARY

Yermakov Yu. V. Legal principles of implementation of migration administrative procedures. The article deals with coverage of legal regulation of administrative procedures in the field of migration. It has been established that the legal regulation of the provision of administrative services in the field of migration is based on the subject matter of the normative legal acts in the sphere of: 1) citizenship, including the issue of acquisition of citizenship of Ukraine; types of services for citizens of

Ukraine on departure abroad, etc.; 2) immigration - arrival in Ukraine or leaving in Ukraine in accordance with the procedure established by law of foreigners and stateless persons for permanent residence.

The author has classified legal acts of the legal basis of administrative procedures in the field of migration should be as follows: laws of Ukraine to be adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine. For example, Law of Ukraine of January 18, 2001 No. 2235 "On Citizenship of Ukraine"; Law of Ukraine of 21.01.1994 No. 3857I "On the Procedure of Departure from Ukraine and Entry of Citizens of Ukraine into Ukraine"; Law of Ukraine of November 20, 2012 No. 5492 "On the Unified State Demographic Register and Documents Confirming Ukrainian Citizenship, Identifying a Person or Special Status", etc.; decrees and decrees of the President of Ukraine (for example, Decree of the President of Ukraine dated 25.08.2015 No. 501/2015 "On approval of the National Strategy in the field of human rights"; Decree of the President of Ukraine of 27.03.2001 No. 215/2001 "Issues of organization of implementation of the Law of Ukraine" On Citizenship Decree of the President of Ukraine №327 / 2015 "On the admission of the citizenship of Ukraine to Lortkipanidze G. as a person whose acceptance into the citizenship of Ukraine is of national interest for Ukraine", etc.; resolutions and orders of the Cabinet of Ministers of Ukraine (eg Verkhov resolution Council of Ukraine of 26.06.1992 № 2503-XII "On Approval of the Provisions on the Passport of the Citizen of Ukraine"; Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 21.01.1993 No. 793 "On the State Duty"; specimen form, technical description and procedure for registration, issuance, exchange, transfer, withdrawal, return to the state, destruction of the passport of a citizen of Ukraine for traveling abroad, his temporary detention and withdrawal", etc.; 4) orders, instructions, regulations, etc. of central and local executive authorities (for example, to obtain administrative services for acquiring citizenship of Ukraine are governed by normative legal acts, including Order of the Ministry of Internal Affairs No. 715 of 16.08.2012; etc.).

Keywords: *administrative procedure, law, regulations, decision, legal regulation, decision.*

УДК 342.3/57

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-1-257-263

Зейналов Ф.[©]

диссертант

*(Академия государственного управления
при Президенте Азербайджанской Республики)*

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЛИБО НАРОДНЫЙ СУВЕРЕНИТЕТ?

Автором дан сравнительный анализ этих двух понятий. На примере фактов показано, что в силу исторических метаморфоз, в ходе Великой Французской Революции начался постепенный процесс смены носителя суверенитета: его переход от короля к коллективной единице привели к ряду споров и обсуждений теоретического характера. Коллективная единица, именуемая народом, либо нацией, начала исполнять роль носителя суверенитета, выступая при этом в роли источника высшей власти. Принадлежность суверенитета народу, или же нации, проявляется в формах предоставления власти их представителям. Каждая из этих форм имеет свои теоретические особенности. Тем не менее, на фоне исторических процессов проявление той или иной формы суверенитета практически теряет свое значение. Вне зависимости от формы выражения принадлежности суверенитета народу или нации, суверенитет отражает различные и прогрессивные элементы этих концепций (отказ от императивного мандата в пользу репрезентативного мандата, суверенитет осуществляется посредством не членов, а представителей).

Ключевые слова: *нация, народ, французский подход к нации, немецкий подход к нации, национальный суверенитет, народный суверенитет, репрезентативный мандат, императивный мандат, конституция, азербайджанство.*

Введение

Смену носителя суверенитета – его переход от монарха к коллективному явлению – можно охарактеризовать как процесс исторического значения. Впоследствии, суверенитет, долгие столетия выражавшийся персоной монарха, нашел свою новую форму выражения. Однако процесс превращения коллективного явления в единственного легитимного носителя суверенитета [12, с. 9] породил новые обсуждения: кому принадлежит суверенитет, нации, или народу? С теоретической точки зрения, этот вопрос вызвал ряд расхождений, но с практической стороны, он был лишен существенного значения.

© Зейналов Ф., 2020

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3403-7736>

f.zeinalov12@gmail.com